

Οἱ ἑπτὰ λόγοι τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ

Ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ ἄχραντο σῶμα τοῦ λατρευτοῦ μας Χριστοῦ ξαπλώθηκε πάνω στὸ Σταυρό, μέχρι τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ σταυρωμένη ἀγάπη παρέδωσε τὸ πνεῦμα, ἑπτὰ λόγοι βγήκαν ἀπὸ τὸ γλυκὸ καὶ ἄκακο ἐκεῖνο στόμα του. Καὶ εἶναι δικό μας καθήκον νὰ ἀκούσουμε καὶ σήμερα μὲ ἱερὸ δέος αὐτοὺς τοὺς λόγους, ὄχι μόνο γιατί εἶναι τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Κυρίου μας, ποὺ πρέπει νὰ τὰ θυμόμαστε συχνά, ἀλλὰ καὶ γιατί ἀποτελοῦν, θὰ ἔλεγε κανεὶς, τὴν διαθήκη Του, τὴν ἔκφρασι τῆς μεγίστης Του δωρεᾶς πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ἀνακεφαλαίωσι ὅλης τῆς διδασκαλίας Του.

*

Ὁ **πρῶτος λόγος** ἀκούσθηκε τὶς πρῶτες κιόλας στιγμὲς τῆς σταυρώσεως. Κι ἐνῶ πάνω σὲ κεῖνον τὸν λόφο ἀποκορυφώνεται ἡ ἔσχατη κραυγὴ καὶ μανία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ καρφώνουν, βρίζουν καὶ βλασφημοῦν τὸν Ἀναμάρτητο, Ἐκεῖνος ἐκδηλώνει ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς φρικτοὺς πόνους τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς Του τὴν ὑπέρτατη ἀγάπη Του γιὰ τοὺς παραστρατημένους. «**ΠΑΤΕΡ, ΑΦΕΣ ΑΥΤΟΙΣ, ΟΥ ΓΑΡ ΟΙΔΑΣΙ ΤΙ ΠΟΙΟΥΣΙ**». Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησί Του στὴν ἀνθρώπινη κακία. Στὴν ἄβυσσο τῆς ψυχικῆς πυρώσεως, ἀντιπαρατάσσεται τὸ μεγαλεῖο τῆς θείας συγγνώμης, ποὺ βρίσκει, στὶς τραγικὲς τοῦτες ὥρες, λόγους ἀφέσεως καὶ μεσιτείας γιὰ κείνους ποὺ, ἐκτροχιασμένοι ἀπὸ τὴ μέθη τῆς ἐκδικήσεως καὶ τοῦ φθόνου, εἶχαν αὐτοκαταδικασθῆ στὴν ἴδια τὴν ταλαίπωρη συνείδησί τους, τὴν βάνουσα κακοποιημένη. Ὁ πρῶτος λόγος τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἡ ἔμπρακτι ἐφαρμογὴ καὶ ἐπικύρωσις τοῦ μοναδικοῦ στοῦν κόσμον ὄλο κηρύγματος ποὺ ἀκούσθηκε ποτὲ στοῦν πλανήτη μας. Τοῦ κηρύγματος τῆς ἀφειδώλευτης καὶ γνήσιας ἀγάπης πρὸς ὅλους, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθρούς μας. Ἦταν μία δέησι καὶ ἰκεσία, μὲ ἐπὶ κλησι σὰν ἐλαφρυντικοῦ τῆς ἀγνοίας, ὑπὲρ τῶν διωκτῶν καὶ δημίων Του, ἔτσι γιὰ νὰ ἀντηχεῖ ἐκτοτε σὲ ὅλα τὰ πλάτη καὶ μήκη τῆς γῆς ὁ ἀπόηχός της, ἐμπνέοντας τὶς μυριάδες τῶν χριστιανῶν, ποὺ θὰ ἤθελαν, μιμούμενοι τὸν ἀρχηγό τους, νὰ δείξουν πὼς μποροῦν νὰ νικοῦν τὸ κακὸ μὲ τὸ καλὸ, τὴ μοχθηρία μὲ τὴν ἀγάπη, τὸ συμφέρον μὲ τὴν ἀνιδιοτέλεια.

***

Ὁ **δεύτερος λόγος** τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἀπάντησις σὲ μία φωνὴ μετανοίας καὶ πίστεως. Στὴ φωνὴ τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ, ποὺ ἀνοίγει τὰ μάτια τοῦ μπροστὰ στὴν ὑπέρτατη κένωσι τοῦ Θεοῦ μὲ τὶς πραγματικὲς τῆς διαστάσεις τὴν αἰωνιότητα τῆς Βασιλείας Του. «**ΑΜΗΝ, ΛΕΓΩ ΣΟΙ, ΣΗΜΕΡΟΝ ΜΕΤ' ΕΜΟΥ ΕΣΗ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩ**». Ποιὰ, ἄραγε, πὸ ἀθηντική μαρτυρία περιμένουν ν' ἀκούσουν ἢ νὰ βροῦν ποτέ, ὅσοι μὲ δυσπιστία στέκονται μπροστὰ στὴ μεταθανάτια ὄντολογικὴ πραγματικότητα; Καὶ πόσοι, ἀλήθεια, θὰ καταδικάσῃ καὶ ἡ μετάνοια ἢ ἔστω ὄψιμος καὶ ἡ πίστις τοῦ ληστοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ παρὰ τὶς κατακτήσεις τοῦ Ἰησοῦ μένουν ἀκόμη ἄπιστοι. Ὡ ναί. Ὅταν τὶς πύλες τοῦ Παραδείσου διασκελίζει πρῶτος ἕνας μέγιστος ἁμαρτωλὸς ἀνανήψας ἐγκαίρως, ποῖος ἀπὸ μᾶς τοὺς ταλαίπωρους ἁμαρτωλοὺς τῆς ζωῆς θὰ βρεῖ ποτὲ δικαίωσι γιὰ τὴν ἐμμονή του στοῦν κόσμον τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πτώσεως; Γιατί τὸ παράδειγμα τοῦ ληστοῦ ὄχι μόνο βεβαιώνει τὴν ὑπαρξὶ τῆς οὐράνιας Βασιλείας, ἀλλὰ καὶ πείθει πὼς ὅλοι, ἀνεξαιρέτως ὅλοι, ἔχουν δικαίωμα συμμετοχῆς στὴν αἰωνιότητα ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσουν καὶ ἀνάλογα νὰ πράξουν ὅσο εἶναι καιρός.

***

Καθὼς τώρα γιὰ **τρίτη φορὰ** ἀνοίγει τὸ στόμα Του ὁ Ἐσταυρωμένος ἀφήνει νὰ ξεπηδήσουν λόγοι στοργῆς καὶ προνοίας γιὰ τὴ μητέρα Του. «Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα, ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ: **ΓΥΝΑΙ, ΙΔΟΥ Ο ΥΙΟΣ ΣΟΥ**. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ **ΙΔΟΥ Η ΜΗΤΗΡ ΣΟΥ**». Καμιὰ μητέρα στοῦν κόσμον δὲν ἔδειξε τόση στοργὴ γιὰ τὸ παιδί της, καὶ καμιὰ μητέρα δὲν δέχθηκε τόση στοργὴ ἀπὸ τὸ

παιδί της, όσο ή Παναγία. Κι έπρεπε στις τραγικές τούτες ώρες της μεγάλης Του όδύνης να μιλήσει τόσο εύγλωττα ό Ιησοϋς, για ν' αφήση σαν παρακαταθήκη σε όλους μας την ανάγκη για ισόβιο σέβας και φροντίδα για κείνους, που μάς χάρισαν τη ζωή.

***

Ό **τέταρτος λόγος** του Χριστού άπ' τον Σταυρό έχει μίαν άνείπωτη τραγικότητα και δυσθεώρητο βάθος και πλάτος. «**ΘΕΕ ΜΟΥ, ΘΕΕ ΜΟΥ ΙΝΑ ΤΙ ΜΕ ΕΓΚΑΤΕΛΙΠΕΣ;**». Αύτός είναι ό δυσκολότερος λόγος, που κρύβει μέσα του ώκεανό θεολογίας. Πολλοί τον εξήγησαν σαν ξέσπασμα άπελπισμού. Άλλοι σαν γογγυσμό και άλλοι σαν άπογνωσεως φωνή. Όχι. Ό Κύριος δέν έγόγγυσε όταν τον έγκατέλειψαν οι φίλοι, ούτε όταν τον κατεδίκασαν άδίκως, ούτε όταν τον έμαστίγωσαν. Παραπονείται τώρα για κάτι που του κοστίζει άκριβά. Κι αυτό είναι ό χωρισμός Του, έστω και πρόσκαιρος, άπό τον ούράνιο Πατέρα. Ένας χωρισμός που όφείλεται στην άμαρτία, που θεληματικά σηκώνει στους ώμους Του ό άναμάρτητος. Γι' αυτό και ό άπόστολος Παϋλος σημειώνει σε μία του έπιστολή πως ό Χριστός έγινε για χάρι μας κατάρα. Και ή έκφρασις αύτης της κατάρας φάνηκε στους λόγους Του αύτούς, που είναι ένα αύθόρμητο .ξέσπασμα ψυχικού πόνου για την έγκατάλειψη του Πατέρα, για τó άβυσσαλέο χάσμα που ανοίγει ανάμεσα στον άνθρωπο και στον Θεό ή άμαρτία. Και να σκεφθῆ κανείς με πόση εύκολία έμείς δουλεύουμε στην άμαρτία και άψηφοϋμε αύτή της την συνέπεια.

***

Μιά και μόνη λέξις είναι ό κατά σειράν **πέμπτος λόγος** του Χριστού. Μικρή αλλά περιεκτική. «**ΔΙΨΩ**». Ήταν μία δίψα βασανιστική, σωματική δίψα, άπότοκος της αίμορραγίας και του μαρτυρίου. Άλλά ήταν και μία άλλη ψυχική δίψα του Έσταυρωμένου. Η δίψα να ίδῆ τὰ άποστατήσαντα παιδιά Του να έπιστρέφουν κοντά Του. Η δίψα για την σωτηρία των σταυρωτών Του, για την εξάπλωσι του Εύαγγελίου, για τον όρθό προσανατολισμό των ανθρώπων, για την άξιοποίησι των νέων, για την ανάδειξι έκλεκτών ποιμένων στην Έκκλησία Του, για την παγίωσι της ειρήνης στον κόσμο. Ήταν δίψα για πνευματικές κατακτήσεις, για την έπιβολή της αγάπης παντού, για την στερέωσι της πραγματικής δικαιοσύνης στις διανθρώπινες και διεθνείς σχέσεις, για τη θεμελίωσι του πολιτισμού πάνω στην κρηπίδα της έν Χριστώ έλευθερίας, για την άναχαίτησι του βαρβαρισμού, για την επικράτησι της αλήθειας. Ήταν άκόμα δίψα για τη δικαίωσι των ανθρώπινων προσδοκιών, για την κατίσχυσι της άρετης, για τη λάμψη του φωτός στην οίκουμένη. Κι είναι ώρα τώρα να διερωτηθοϋμε αν ύστερα άπό 2.000 χρόνια σήμερα μπορούμε να λέμε πως αύτή Του ή δίψα έσβησε, ή αν αντίθετα τὰ γεγονότα μάς αναγκάζουν να παραδεχθοϋμε πως ό Ιησοϋς και σήμερα άκόμα διψάει...

***

«**ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ**». Είναι ό προτελευταίος, **έκτος λόγος** της άγωνίας του Σταυρού. Όλα πια έτελείωσαν. Τό φοβερό μαρτύριο, με τους έμπαιγμούς, τις είρωνειες, τó μαστίγωμα, την προδοσία, την έγκατάλειψη, τους πόνους, τη χολή. Τό ποτήρι της πίκρας τó ήπιε μέχρι τέλους. Όλα πια τέλειωσαν. Τό γιγάντιο έργο της λυτρώσεως. Ό διάβολος νικήθηκε. Ό νόμος παρήλθεν, ή χάρις εξέλαμψεν, όπως ψάλλει επινίκια ή Έκκλησία. Τό αίμα του Χριστού μας εξηγόρασε άπό τη δουλεία της άμαρτίας. Όλα τώρα τέλειωσαν. Οι προφητείες έκπληρώθηκαν κατά γράμμα, τó θέλημα του Πατέρα έγινε, ό κόσμος όλος σώθηκε. Και δέν μένει πια παρά ό τελευταίος λόγος.

***

«**ΠΑΤΕΡ, ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΣΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΜΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΜΟΥ**». Αύτός ό λόγος είναι μία Φωνή θριάμβου. Με αύτην ό Χριστός διακηρύσσει πως νίκησε την άμαρτία. Αποθνήσκει όχι γιατί τó θέλουν οι έχθροί Του, αλλά γιατί τó θέλησεν αύτός. Και τώρα παραδίδοντας τó σώμα Του στον θάνατο, γίνεται ό ίδιος κυρίαρχός του θανάτου. Γι'

αὐτὸ τοῦ Κυρίου ὁ θάνατος γίνεται Ζωή, ποὺ διοχετεύεται στὶς ἀγωνιζόμενες ψυχές καὶ χαρίζει τὴ δυνατότητα τῆς νίκης στὴν κονίστρα τῆς ζωῆς.